

RÖCK ISTVÁN GÉPGYÁRA

Pesten, soroksári ut 20. sz. a.

Ajánlja ugynevezett „Röck-féle” ismét gyakorlatilag javított cséplőgépeit, kerekállványon tisztítás- és zsákolással. Hozzá valóságos hordozható mozdonyt, a nélkül, hogy kerekéről le kellene emelni. Van továbbá Hensman-féle cséplő, kovacsolt rácozott vaslatu dossal, mely soha sem török; ugyazinté amerikai (ezüvekes) nagy munkaképességgel, hozzá erőfokozott mozdony, szinte tisztító és zsákoló rosta, mely minden cséplő mellett használható, — mind ez leszállított áron.

Tökéletesen felszerelt örlőmalmok, gőz-, szél-, víz- és lőörre, finom őrléshez való hengerrel, részletei is külön-külön, állványok, kövek, a vasrészek suly szerint.

Mindenféle sajtók, u. m. élesztő-, keményítő-, bor-, olaj-, nyomda kézi és gyors-, valamint göngyölő-sajtók, végre burgonya-, zab-, maláztázó és epodiumtörő.

Álló, fekvő vagy hordozható minden nagyságu gőzgépekre érkező megrendelések egész készséggel teljesíthetnek.

Elősorolt gépek nagybárra készen kaphatók.

Gazdasági gépkészletem a legnagyobb választékban elismert jeleségű Howard-féle ekék 1-ső számú 15 ft., 2-dik 13 ft., 3-dik 12 ft., 4-dik 11 ft-ért, acél szántóval 1 frittal feljebb.

Rögtörők, boronák, irtókapák, töltőgépek, és kapáló-ekék, rézgyaluk, szénagyűjtők, morzsológok, repávgógok, mindennemű szecskavágók és szórva-vetőgépek 12/3 soros repce- és kukorica-vetőre, mind a legújanyosabb áron.

RÖCK ISTVÁN,
gyár-tulajdonos.

1678 (3-4)

Pályázati hirdetés.

A miskolci hely. hitv. főgymnasiumban, a VII-ik osztályban, a mennyiség és természetudományok, továbbá a IV-ik gymnas. osztály tanszékére ugyazinté a gymnasiummal kapcsolatban álló elemi 3-ik osztály tanítói állomásra pályázat hirdetetik.

Fizetés: a gymnas. VII-ik osztályban 278 ft. o. é. kézpénz, 6 köből buza, 6 köből gabona természetben, 9 öl kerti bikkfa, beszállítás-sal, 4 hordó majorági bor természetben, 4 hordó gyűlevész bor árában 25 ft 20 kr. o. é. Lakbér 42 ft. o. é. A gymnasium IV-ik osztályban 462 o. é. kézpénz, 6 köből buza, 6 köből gabona természetben. Az elemi 3-ik osztályban 422 ft. o. é. kézpénz.

Az ezen tanszékre folyamodók, képes-gyóggyel igazolva, bizonyítványokkal ellátott kérvényeiket folyó évi jul. 20-ik napjáig az egyház s főgondnoka tek. Kun István urhoz elküldeni sziveskedjenek.

Kelt Miskolcz, 1866. jun. 10-én.

Az egyházi tanács megbízásából

KUN PÁL m. k.
egyházi jegyző.

1696 (2-3)

Titkos 1686 (3-12)

betegségeket

még makacs és üdült bajokat is úgy köröskölni, mint magán gyakorlat folytán több ezer beteg legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatasában vagy életmódjában gatlottának, gyökerelesen, biztosan és gyorsan gyógyít.

Med. dr. Helfer Vilmos

Pest, király-utca 27. sz. Medetz-házban, 1-ső emelet. délelőtt 7-9-ig, délután 1-4 óráig.

Dijazott levelek azonnal válaszolnak, s kívánatra a gyógy-szerek is megküldetnek.

Bizonyítvány.

Kilencz havig iszonyuan szenvedtem mind a két kezem lábamra kösvény és csúban, úgy hogy csak bot segítségével járhattam (mint engem tavaszal mindenki láthatott); e betegség ellen ásvány-fürdőket és mindenemű orvosságokat siker nélkül használván, míg az angol patent rheuma-vásznat javasolták, s ennek használata által a legrovi-debb idő alatt csodálatos módon szenvedé-seimtól megszabadultam, most akárminő időben fájalmat nem érek, és hála Isten-nek, szolgáltatást beteljesíthetem. Ennek valóságát nyilván bebizonyítani kötelességemnek tartom.

Kelt Budán, 1865. évi október 10.
1679 (4-4) **Pressmeyer Péter.**

Kapható Pesten, Török József gyógy-szertárban, király-utca 7. sz. a.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott sajtó nyomdájában Pesten 1866 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Az északi és déli

harcterek térképei

40 krtól kezdve a legnagyobb választékban kaphatók

1699 (2-2)

RÁTH MÓRNAL
Pesten, „a vastakóhoz.”

A legnagyobb vászonruha-raktárban

váci-utca,

„Ypsilantihoz” Pesten,

kaphatók a legolcsóbb áron és legnagyobb választékban mindenemű fehérneműek férfiak, hölgyek és gyermekek számára, agymint:

20000 darabnál több férfi-íngék rumburgi vagy hollandi vaszonból darabja 2 ft 75 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 8 ft 10 ft, 12 ft.

10000 darabnál több színes férfi-íngék 1000 különböző mintában, régibb mintája 1 ft 80 kr, 2 ft, legújabb minták és legdivatosabban varrva 2 ft 50 kr, 3 ft.

Fehér pamut madapolán férfi-íngék 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 8 ft, 9 ft, 10 ft, 12 ft.

Férfi-gatyák vaszonból, magyar vagy félmagyar mintára 1 ft 75 kr, 2 ft, 2 ft 25 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr.

Női íngék rumburgi vaszonból, simák 2 ft 25 kr, 2 ft 50 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 8 ft, 9 ft, 10 ft, svajci és francia mellmustrával 4 ft, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 8 ft, 9 ft, 10 ft, 12 ft.

Női íngék rumburgi és hollandi vaszonból hímzeve 4 ft, 5 ft, 6 ft, 7 ft, 8 ft, 9 ft, 10 ft, 12 ft.

Flu-íngék vaszonból 4 éves 1 ft 30 kr, 2 ft 10 kr, 6 éves 1 ft 85 kr, 2 ft 40 kr, 8 éves 2 ft, 2 ft 45 kr, 10 éves 2 ft 10 kr, 2 ft 65 kr, 12 éves 2 ft 40 kr, 2 ft 90 kr, 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 éves 1 ft 35 kr, 5 éves 1 ft 40 kr, 6 éves 1 ft 45 kr, 7 éves 1 ft 50 kr, 8 éves 1 ft 55 kr, 9 éves 1 ft 60 kr, 10 éves 1 ft 65 kr, 12 éves 2 ft, 14 éves 2 ft 10 kr, 16 éves 2 ft 20 kr.

Mindenemű téli alsó mellények, nadragok, harisnyák és egyéb téli czikkék férfiak és hölgyek számára nagy választékban.

Főraktár a legjobb amerikai krinolinak fehér vagy hamuszin, darabja 2 ft 50 krtól 6 ft-ig, vörö 5 ft-től 8 ft-ig.

Színes alsó szoknyák legfinomabbak, darabja 6 ft 50 kr, 7 ft, 7 ft 50 kr. Ferstel orvos tyukszem-irtószerre egy üvegcse 50 kr.

És sok egyéb kék fehérnemű czikkék, melyekről az árjegyzék kívánatra bérmentesen elküldetik.

Továbbá ajánljuk nagy raktárunkat rumburgi, hollandi, irlandi, kreasz- és bőrvásznakban a legolcsóbb gyári áron.

Vászonsebkendők tucaztja 3 ft, 3 ft 50 kr, 4 ft, 4 ft 50 kr, 5 ft, 5 ft 50 kr, 6 ft, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft, 10 ft, egész 20 ft-ig.

Törölközők tucaztja 5 ft 50 kr, 6 ft, 6 ft 50 kr, 7 ft, 8-16 ft-ig. Színes agyl kanavasz vége 9 ft, 10 ft, 11 ft, 12 ft, 13-16 ft-ig.

Valóságos vászon-asztalmenü.

Asztalkendők tucaztja 5 ft 30 kr, 6 ft 20 kr, 6 ft 50 kr, 7 ft 50 kr, 8 ft, 9 ft.

Abroszok minden nagyságban hat személytől 24-ig. Asztali készletek 6, 12, 18 és 24 személyre. Legjobb minőségű kötő-czérna csomója 1 ft 20 kr, és 1 ft 60 kr.

Nagy választék agyterítők, pique és tricót-paplanokból, kavcs-kendőköl és minden a nebbe vágó czikkéből.

Raktárunkban vett czikkéknél nagy előnyül szolgál az, hogy minden megvett, az árjegyzégyel ellátott czikk 14 nap alatt nemcsak kicserélhető, hanem egyszersmind ki nem elégítést esetben az ár vissza is adatik.

Szállítások minden irányban, az ár előleges beiktatása mellett vagy utánvétellel gyorsan és legjobban eszközölkölni, ugyazinté mindennemű megrendelések mustra szerint legbármárb elkészíthetnek.

Kollarits Jozsef és fiai.

1675 (6-6)

Épen most jelent meg, és Hartleben és társai könyvkereskedésében Pesten (váci-utca 17. sz. a.) kapható: **Nevelés- és tanítástan.**

Ohler Károly

tankönyv szellemében kidolgozta

MENNYEY JÓZSEF.

I. kötet. Neveléstan. Tanodaisim. Tan-modisim.

Az I. kötet ára 1 ft. 50 kr.

A II-ik kötet már sajtó alatt van és legkésőbb meg fog jelenni, ára szinté 1 ft. 50 kr. leend. 1700 (1)

Malmok-

kibérleése.

A méltóságos Sándor Móricz gróf Bajna-Biauradalmában előbb megnevezett malmok fogtak két évre, 1867-dik évi január hó 1-jétől kezdve, nyilvános árverés útján a folyó évi július 2-dikán a felsőbbség jóvá-hagyása mellett bérbe adni, és pediglen:

A sári-sapi gazdasági intézőségben (Esztergomgyegeben).

Két malom, 151 és 152 házászám alatt, 733 □ öl kerti földekkel, 7 órió vízi kerekkel, malom-, lak- és istálló-épületekkel; a vizet nyerek egy meleg forrásokkal ellátott tóból. Kiküldési ár az első malomtól 1600 ft., a másodiktól 700 ft.

A bial gazdasági intézőségben (Pest-megyében).

Két malom, 311 és 312-dik házászám alatt, 2 hold 1225 □ öl kertiföldekkel, 4 órió-vízi-kerekkel, malom-, lak- és istálló-épületekkel; a vizet nyerek rendes kanáliskó által. Kiküldési ár az első malomtól 150 ft., a másodiktól 100 ft.

Az árverési tárgyalások az illető intéző-ségi irodákban reggeli 10 órakor kezdve fognak fogantatni, ahol is a szerződési feltételekről tudomás szerezhető. A vállalkozók lássák el magokat a kiküldési ár szer-int 25% bántéppénzzel, és a megkívántató bizonyítványokkal, melyekből a bérletre való képesség kiderülend. 1697 (2-2)

A jószág-igazgatóság.

Előzetes kiadványok Pesten kintfentelt egy befoglalt amerikai

KASZALO-ARATÓ-GÉPEK

Szerkezeti könyv és szilár. hasznok, egy fakernyő kaszálásra mint géphasználatára kintnő, két kötéppénzű jó lovat igényelnek, és

NYOMTATÓ-GÉPEK

Országos kizárólag szabdalalmazóú minden géphasznok, nyomtatásnak tisztán, minden szeméretés nélkül, fele költséggel megkarakitással, legczérszerűbb és legalkalmasabb módon.

Kaphatók: Kachelmann Károly Selmetsz, Vihányi gépgyártóknál, Unger Antal úrnál Pesten; Toth Lajos és társai uraknál Debreczenben; Madar G. E. úrnál Pó-zsonyban, egyévi kezesség mellett. Ábraszolatók és utasítókok bérmentesen kiküldetnek. 1699 (6-6)

Régi pénzeket

és mindennemű régiséget, dragakövet, gyöngyöt, zsinóskövet, aranyat, ezüstöt, ásványokat vész és cserél a legmagasb áron. 1609 (6-8)

Régiségek és természetiek irodája.

Dorotya-utca 11-ik sz. a. Pesten, a Lloydnak átellenében,

hol egy nagy választékú raktár mindennemű régiségek, régi pénzek, gombok, óvek és mentekötőköl a legolcsóbb áron, ugyazinté egy nagy raktár ásványok, lep-kek, bogarak, madarbőrök, tojások, s üvegcszemek is található.

26-ik szám.

Tizenharmadik évfolyam.

Pest, július 1-jén 1866.

Előzetési feltételek 1866-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokk illetőleg, 1866. január 1-től kezdve: Egy, négyszer hasábotott petit sor ára, vagy annak helye egyszeri ígatásnál 10 krba; háromsor- vagy többszöri ígatásnál csak 7 krba számítatik. — Külföldre néve kiadó-hivatalunk számára hirdetésnyeket elfogad, Hamburg és Altonában: Haasenstein és Vogler. — M. Frankfurthban: Jaeger könyvkereskedése; Bécsben: Oppelk Alajos. — Bélyek-díj, külön minden ígatás után 30 ujkr.

Székely Bertalan.

Most, midőn egy részről a politikai viták szünete beállott, más részről a harctér ágyui dörögnek hazánk határai közelében, talán épen alkalmas időpontot választotunk, hogy olvasóinknak a nagy események által igénybe vett figyelmét a legszelidebb, legkevesebb zajos művészet érdekeire irányozzuk. A magyar festőművészet egyik legtehetségesebb s legnagyobb reményekre jogosító, hivatott fiával kell olvasóinkat közelebről megismertetnünk. Egy régi ohaj-tásunk teljesül s a hazai művészet irányá-ban egy régi tartozásunkat röjuk le az által.

Székely Bertalan született 1835-ben Kolozsvárt, hol atyja azon időben kormányzósági tisztviselő volt. Első képzettetését ugyanott nyerte a református kollégiumban, melyet gyakori betegeskedés miatt többszöri megszakítással 1848-ig látogatott. Gyermekevének nagy részét a szobában volt kénytelen tölteni s a házon kívüli zajosabb mulatságokat nála már 5 éves korában pótolni kezdé a fehér papír és rajzón.

Feltűnő rajzolás ügyessége tovább fejlesztésében Simó kolozsvári rajztanító buzgólkodott. E gyakorlatok egyelőre komolyabb czél nélkül folytak. Atyja kenyértudományra, a technikus szakok valamelyikére szánta fiát, s ez okból 1850-nek vége felé Bécsbe küldte a polytechnikumra. Itt a matematikai tudományokra fektettetésén a fő-suly, a serdülő ifju veleszületett erélylyel és alaposra tö-rekvő buzgalommal látott annak tanulmányozásához, azonban a kedélye melyében szendergő művész lassankint háborogni kezdett a merev formulák ellen. Számot vetett magával s eltö-kélé, letérni az irányról, mely-lyel kibékülni nem tud, s becsereelni azt a művészi pályával, melynek tövisével bátrabb szembeszállt, mert biztató erővel idevonzotta őt a mind élénkebben nyilvánuló hajlam s a hivatottság érzete.

Székely otthagya a polytechnikum ter-

meit, és látogatni kezdé a bécsi művész-akademiát, mely lépését azonban jó darab ideig titokban tartatá vele az apai tekintély iránti tisztelet. Az ifjura nézve kedvezőtlen időben történt e változás, mert közvetlenül a forradalom után a bécsi művészetakademia is csak ugy, mint sok más közintézet, jelen-tékenyen érezte a megzillált közviszonyok sulyát. Szervezetlenül tengő életét és működését a sok rendetlen szünet, s a tanrend bizonytalansága jellemezték. Bécsnek különben sem volt, valamint most sincs az a művészi légköre, melyben a kezdő művész,

a magasztos hivatás tudalmát megerősítet-ték volna lelkében, a pártküzdelem kimé-letlen surlódásaiba ragadták. Führich, Rahl és Waldmüller álltak e csoportozatok élén. A vita hevében, az elfogultság rendes hi-báiban osztozkodott valamennyi, egymás érdemeinek vak tagadásában egyetértett mind hármá, s ez okból a velők való érint-kezés nem kedvezhetett a fiatal kezdő hala-dásának. Székely kezdetben Führich, utóbb Rahl tanácsaival elt.

Ily benső mozgalmak, de folytonos munkáldok és a művészet technikai szakának fáradhatlan szorgalommal üzőtt gyakorlása közben két évet töltött Bécsben, s 1852. betegesen tért haza Erdélybe, hol az egész évet sírii látzohamoktól gyö-törtetve, tétlenül és haszon nél-kül szenvedte át. Kigyógyulván, a legközelebbi két esztendő alatt ismét Bécsben folytatá megsza-kadt tanulmányait. Olthatlan tanulási szomj, s kifejelett önálló gondolkodásmódja most már azon ösvényre terelé munkássá-gát, melyen az öntudatos hala-dás biztos sikerrel találkozott. Az akadémiai tanmódszer időt fecserlő lassúságától eltérőleg, a régi nagy mesterek kézi rajz-zait másolgatá nagy kintartással Albrecht főherczeg jeles metsz-vény- és kézrajz-gyűjteményé-ben. E mellett szorgalmasan látogatta az akademia gazdag könyvtárát, honnan szakmája elméleti tanait merítette, s alap-ját vetette meg azon általános mivelttségnek, mely nála fényes tehetséggel párosulva, az eddig kivívott és még ezentul kivi-vandó siker lényeges kutforrá-sának tekintendő.

SZÉKELY BERTALAN.

Családjának megváltozott külső helyzete 1855-ben visz-szaszoltá Erdélybe; s itt Enye-den ismét forrolázba esett, mely ujjog egy évet rabolt el életéből. — Felüldése után Brassóba ment egyik nagybátyjához, hol mintegy elzárva a világ befolyásától, erős lelkének saját segélyforrásaira volt egyedül utalva, mindamelltt lelki erélye itt is fel

egész arezulata nagyszerű változáson ment keresztül. S mindez egy rövid század alatt! — pedig mi egy század a világtörténetben, mely évezredek szerint számítják lépteit!

S ha kérdezzük, hogy mi volt e roppant átalakulás fő indítóoka, e rövid szóval felelhetni: a gőz.

Rövid, igénytelen szó, s mennyi mély értelem, mennyi csodás, világrendítő hatalom e rövid szóban!

Mily kevés embernek jut eszébe, mikor e rövid szót kimondja, hogy az erők leghathatósabát, az óriások óriását, a forradalmak forradalmát nevezte meg: szülőanyját a leggyökeresebb társadalmi átalakulásnak, melyet a világ eddig látott; hatalmas nemtőjét a szabadságnak, mely csakhamar szétfogja rombolni a korlátokat és bilincseket, melyeket az emberek szükkeblésége évezredek óta kovácsolt, milliókaru rabszolgáját a polgárosodásnak, mely meghódította az embernek, hogy, mint Aristoteles kétezer év előtt megjósolta, az emberek rabszolgásgát feleslegessé tegye s hatalmas karjaival körül fonva a földgömböt, annak kinceit ura lábához rakja le.

Mily kevés embernek jut eszébe, midőn a tomboló mozdony zúgva ragadja tova, hogy e mozdony létevése, melynek 6 annyi hasznát és kényelmet köszön, mennyi nem nagy szellem ernyedetlen munkájának eredménye.

Érzéketlen faj vagyunk mi 19. századbeli emberek, hajdan ósapaink vallásosan tisztelték a személyesített természetereket, mi közömbösen gondatlanul használjuk e leigázott egykori istennek szolgálatát, mint ha ez mindig így lett volna! ... Pedig nem volt mindig így.

Ezen az idén száz éve, hogy a gőzgépet feltalálták.

Nemrég Londonban Murray-nél egy derék népszerű író, Smiles Samutól, jelent meg egy munka „*Lives of Boulton and Watt*” (Boulton és Watt élete) cím alatt. E nagyon korszerű munkát a nyugateurópai sajtó nagy helyesléssel fogadta. S valóban méltó is, hogy az irodalom is megülje a gőzgépi évszázad örömmünepét; méltó, hogy Magyarországon, melyet a polgárosodás határának szoktak tartani kelet felé, szintén viashangozzék egy hulláma ezen ünnepies hangoknak. Azért úgy hisszük, nem veendik rossz néven olvasóink, ha mi is egy rövid művelődéstörténeti visszajáratást vetünk a gőzörő történetére.

E visszajáratásból meg fogunk győződni, hogy az emberek már igen régen felismerték,

miszerint jó volna, ha a durvább munkákat az állatokkal s a természet nyers erőivel lehetne megtétni, s az emberi erőt főleg a magasabb értelmiséget igénylő nemesebb foglalkozásokra lehetne fordítani.

Már Aristoteles, az ó világ e legnagyobb tudósa, — mint az imént érintettük, — kiemelte a gépek szükségességét, látnoki szellemmel jóval, hogy ezek egykor a rabszolgaságot feleslegessé teendik.

1250 körül élt Oxfordban, mely már akkor is híres volt egyeteméről, egy *Baco Roger* nevű tudós ferenci szerzetes, kit kortársai Doctor mirabilis-nek, azaz csudálatos doktornak neveztek. E nagy tudósnak, kit híres névrökona, a későbbi

nehezebb munkákat elvégezni. Határozottan állítja, „*hogy ezen erő szekereket bűmulatos sebességgel mozgat, a nélkül, hogy állatokkal szükséges volna befogni, hogy segítségével nagy hajókat lehet hajtani evezőszolgák nélkül, úgy, hogy a legnagyobb folyam és tengeri hajók; egy kormányossal sebezzen haladnak, mint hogyha teljesen felvolnának szerelve legénységgel.*” Ezek saját szavai, s kétségtelenül hirdetik a gőzkocsi és gőzhajók lehetőségét. De Baco megelégedett e titkoszerű nyilatkozatokkal, melyekre valószínűleg valamely régi erömütáni munka olvasása indította.

S csakugyan tény, hogy az ő korban már ismerték az emberek a forró vízben rejlő rendkívüli erőt. A mint az emberek a tűz bűmulatos

teremtő és romboló hatalmát kiismerték, csakhamar rá kellett jönniök a forró vízgőz erejére is. Minden, a tűzhöz tett, vízzel telt s befedtet fázék bizonyágot tett ezen erőről, mert ha fedele mozdítható volt, azt a gőz csakhamar felemelte, ha hozzá volt erősítve, úgy a gőz a fázekat, még ha vasból volt is, szétvettette.

Természetes az is, hogy az emberek csakhamar azon kérdést tették fel maguknak, hogy vajon nem lehetne-e ezen szilaj természetertől valamiképen hasznosítani?

S különös, hogy e kérdésre rendszerint nemel feleltek, s még oly jeles gépészek is, mint Hautefeuille és Papin a 17-dik században, azt tartották, könnyebb megzabolázni a lépor, mint a gőz erejét.

Ebből láthatni, hogy nem ott volt a baj, mint ha az erőt magát nem ismerték volna, hanem ott, hogy nem tudtak utat módot, miképpen lehetne igazgani és kormányozni.

Az ő korban, körülbelül száz évvel Krisztus előtt élt Alexandriában egy *Heron* nevű görög orvos, ki maig is két róla nevezett erömütánt

készületről ismeretes, az u. n. „*Heron labdá*”-járól és a „*Heron kútj*”-ről, mely készülékek ismeretét ő számunkra írásban fenntartotta. Ezen tudós irataiból kitűnik, hogy mind ő, mind általában a régi görögök ismerték a gőz erejét, hanem csak jelentéktelen játékokra, különösen pedig a könnyen hívó tömeg számára csudák elővarázsolására használták. Heron az erömütán elméletéről irt munkájában előadja a különféle módokat, hogyan lehet gőzzel vagy megmelegített levegővel bűvészi jeleneteket előidézni. Egyes célzásából világos, hogy mind a római, mind a híres delphi-i jósa papjai igen gyakran használták a hőt csudatételüknek, mint egyiket a leghatalmasabb mozgató erőnek. Egyik szokott csu-

dájuk a víznek borrhá változtatása volt, egy másik csuda abban állott, hogy a templom zárt ajtait az áldozati oltár tüze felnyitotta; egy harmadik az volt, hogy az áldozati itallal telt pohárból csak úgy jött ital, ha az áldozó előbb beledobott egy pénzdarabot. Az oltáron égő tűz ugyanis megmelegítette az oltár belsejében levő leget, mi aztán az áldozati italt nagy erővel szökeltette fel, mint valami szökőkút vizét. Erre aztán a nép „csuda! csuda!” kiáltásokban tört ki.

A fentebb említett *Heron labda* ugyancsak oly készülék volt, melynél gőz használtott, de azért még épen nem volt gőz. Heron sehol sem mondja, hogy ő találta fel ezen u. n. Heron labdát, azért feltehető, hogy ez már jóval előtte ismeretes volt. Ez a Heron labda egy üres tengelye körül forgatható fémgömb volt, mely vizes üst felett állott. Ha az üstben a vizet melegíteni kezdték, a nézőktől nem látott csöveken át fel-emelkedő gőz forgatni kezdte a gömböt, „mint ha,“ miként Heron mondja, „eleven lélek laknék benne.”

Heron erömütánt csak a 16-dik században találták meg s 1547-ben Bolognában latinra fordították s ki is nyomatták. Az érdekes könyv na-

Livingstone dél-afrikai utazásából.

III. Hoppo-vadászat.

Livingstone, a bátorszívű angol misszionárius, többi között Afrika egy rendkívül száraz és vízelen vidékén tartózkodott, a *bakune* nevű néger nép között, melynek Szecsele nevű főnöke akkor Sokuane faluban lakott. Fájdalmasan látta e nép, hogy hazájának földje lassankint egészen kiaszik. Már pedig ők marhaenyésztő nép levén, rájuk nézve a víz valódi életkérdés volt. Mindenfélle baponaságot és bűvészetet elkövettek az eső kicsalására s főnöküket valóságos eső-doktornak tartották. Livingstonenak sikerült ezen főnököt is a keresztényen vallásra téríteni, s midőn ez az új vallást fölvette, csak azt az egyet sajnálta, hogy eső-varázsló hitéről le kellett mondania. — Azon időben 4 teljes évig tartott a vidéken a szárazság. *Kolobeng* faluban, a hol Livingstone későbbi állomása volt (mintegy 25° ész. szél.) a folyókból s kutakból minden víz elenyészett. A vas, ha hónapokig hevert is a szabad ég alatt, nem rozsdásodott meg. A forróság kiállhatatlan volt.

Otlétele alatt sok mindenféle hasznos dologra

koritések szögletei igen erősek és vastagok, azonban végökön nem záródnak össze teljesen, hanem mintegy 50 lépésnyi hosszú, keskeny nyílást hagynak, melynek végénél egy 5—6 rőf mély s 8 rőf széles verem van. A nyílás elejéről e verem nem is sejtethető, mert be van fedve gyékénnyel s náddal. E keritések néha félórányi hosszúak s két szélső pontjok épen ily távolságra van egymástól. Az utóbbiaknál azután a vadászok kört képeznek, néha több órányi kiterjedésben; a kört azután mindig szűkebbre szorítják, úgy hogy a közbeszorult vad kénytelen a *hoppo*-ba menekülni. S míg kívülről így úzik a kerítés határai közé, azáltal az utóbbinak keskeny nyílásánál várják őket a vadászok. Ezek belevetik kopjájukat a megfélemlített állatok közé, melyek mindig előbbre szorítják egymást, míg végre egymásután a verembe zuhannak. „Rettentő látvány volt — írja Livingstone — az üldözött vadak egymásra zuhanása s különösen a szép antilopok megölése. Ily hoppo-vadászatok által a bakuene nép némely héten 60 vadnál is többet fogott. A zsákmányt becsületesen elosztják maguk között s a szegény embereket épen úgy tekintetbe veszik, mint a gazdagokat.”

Livingstone afrikai utazásából: III. Hoppo-vadászat.

gyon elterjedt egész Európában s egy század alatt nyolcz kiadást ért s legtöbb európai nyelvre lefordított. E görög könyv adta az újabb korban az első lökést ama nagyszerű műtani haladásra s géptani találmányokra, melyek az újabb polgárosodásban oly nagy szerepet játszanak.

A déli német városokban igen elterjedt Heron könyvének híre, s tisztelői megkísérlették eszméi kivitelét is. Nürnbergben labdáját nyársforgató gépül alkalmazták.

Az olaszok csakhamar tovább mentek, mint a németek. Branca római építész fémhől készített emberfőt alkalmazott egy forró vízzel telt üstre, s az emberfő nyitott száján kilövellő gőzt bizonyos zúzó gépezet hajtására alkalmazta. A gőzsugár egy kerék lapoczkáihoz ütődött s forgatta a lapocskák kerekét, ez a kerék aztán fogas kerekéket hajtott, melyek ismét orsókat, s ezek segítették két zúzó horkat mozgásba. Itt, mint látjuk, Heron labdája már munkás gőzgép gyanánt alkalmaztatott, de az előállítás s fűtési költségeket még korántsem hozta be.

(Folyt. köv.)

tanította meg Livingstone ezen afrikai népet. Megmutatta nekik a földek öntözését s főnökük számára egy négyzetű házat építtetett. Együtt kovácsolt a kovácsokkal; s egymásután hol kőmives, hol ács, hol kertész, orvos és pap volt, mi-alatt neje a szappanfőzést, gyertyamártást s ruhák varrására tanította az asszonyokat.

Mindamellett keserves napokat ért akkor e nép. Két év alatt nem látott az egész vidék esőt; a Kolobeng folyó kiszáradt, a halak kipusztultak, melyeknek halomra gyűlt dögeit a csoportosan megjelent hiának sem voltak képesek megemészteni; egy vén alligator ott hevert a halak hullái köz, mint szintén a szomjuság áldozata.

A dolgok ily állapotában az ég jótékony adományának nézhettek e népek, hogy a vizgödörök tájékain időszakonként seregesen gyülekeztek a bivalyok, orrszarvak, zebra, giraffok s mindenféle antilopok, azon szándékkal, hogy szomjuságukban enyhülést keressenek. Ily helyeken azután sajátos csapdákat állítottak az emberek a gyülekező állatok elfogására. Ezek voltak az u. n. *hoppo-vadászatok*.

Hoppo nak nevezetik azon két sörénykerítés, melyet római V szám alakban állítanak össze. E

A főnöknek joga van minden elejtett vad szegyére (mellhusára). Mindazáltal gyakran kellett az állati húst sáska-pesenyével pótolni. Livingstone nagyon dícséri a sáskát. Rendesen pörköltnek készítik s mézzel eszik; ha lisztet törlik és sóval vegyítik, elől hónapokig is igen jóízű; főzni azonban nem szabad, mert akkor igen rossz ízű.

A korondi fürdő Erdélyben.

(Tájrész)

E fürdő a folyó század első tizedében lett ismeretessé, mai alakját 14—15 év előtt nyerte; fekszik a „vad rózsák” hazájában, Udvarhelyszékben, Korond nevű székes falutól egy negyed, a parajdi gazdag sóteleptől három negyed órára, egy kies völgy-tekenő közepében.

A korondi fürdő-helyiséget képezi a fűz, jegenye és fenyőfáktól árnyékolott ivó-víz s körébe épített vendégi lakozások csoportja, egy szintén a teknő keletészaki oldalában, s kuttól és lakozásoktól egy negyedórányra levő só, szénsavas és gyantás fürdő hely, mely utóbbinak

Agnes asszony. — Székely Bertalan hármas képsorából. Arany J. balladához.

Verulámi Baco méltatlanul homályosított el, számos valóban kitűnő munkái között van többek közt egy Epistola-(levél) is a „természet és művészet titkos erőiről,“ melyben nemcsak a nagytűűveket s a távcsöveket s a láttan elméletét általában, hanem a vegyi elemzés akkor ismeretes tételit s különösen a *salétrom* azon sajátosságát is fejtegette, mely a lépor erejét okozza. Igen valószínű, hogy Baco Roger ezen fejtegetése ismeretes volt az egy századdal későbbben élt Schwarz Berthold német ferenci szerzetes előtt, s alkalmat adott neki a lépor feltalálására.

Ezen u. n. Epistolában Baco egy titkoszerű természetertőt is emlit, mely képes malmokat, hajókat, szekereket hajítani, vizet emelni s a leg-

harczterek földképei.

(50 kr. egy-egy földkép).

Heckenast Gusztáv kiadásában Pesten (egyetem-utca 4. sz.) a következők megjelent földképek ajánlatnak megszerzésül azoknak, kik a gyaníthatólag harc-színhelyéről szemlélő ismerethöz jutni akarnak.

Európa földképe. Ausztriai birodalom. Lombardia és Velence. Tirol- és Steierország és Illyria Olaszország és Dalmácia. Cseh- és Morvaország és az ausztr. Poroszország és a hozzá kapcsolt riai Szilézia. tartományok.

(Az egyes térképek magassága 17 1/2 hüvelyk, szélessége 24 hüv.) Figyelmeztetjük a t. cz. közönséget, hogy ezek az egyedüli kimerítő kiállítású magyar nyelven térképek.

Ára egy-egy térképnek 50 kr. Ha legalább 4 térkép rendeltek meg egyezsere, a szállítás fagógyón, bérmentve törtenik. — A pénzék beküldése bérmentve kéretik. 1666 (4-12)

TEMESVÁRY GUSZTÁV kir. szabadalmazott LÁBBELI GYÁRA

Pesten, háromkorona-utca 7-dik sz. a., a lipótvárosi basilika közelében, ajánlja a legújabb magyar s francia minta szerint készített mindennemű kész női, férfi- és gyermek-lábbelikkal gazdagon ellátott raktárát.

Table with columns for shoe types (e.g., pár kelme, everlasting) and prices (e.g., 1688 (8-10), 1 ft., 80 kr.).

KALAP-RAKTÁRAMAT urak s gyermekek számára. Kalapok dívtositása legújabb forma szerint gyorsan s olcsóért eszközöltetnek.

Az első cs. kir. szabad. Dunagőzhajózási-társaság.

Alulírt főügyvivőség tisztelettel jelenti, hogy

a váci országos vásár alkalmából július 1., 2. és 3-kán külön-gőzhajó fog

Pest és Vác között

és pedig következő rendben közlekedni.

Pestről Vácra: 9 óraker délelőtt. Vácra: 5 óraker délután.

Pesten, június 26-án 1866.

Az első cs. kir. dunagőzhajózási-társaság főügyvivősége Magyarországon.

Vásárlóim száma az osztrák tartományokban, ideértve Magyarországot is, már is 8500. Több kitüntetéseknek tulajdonosa. Szállít minden irányban.

ÜDÍTŐ-NEDV (Restitutions-Fluid) lovak számára. KWIZDA FERENCZ JÁNOSTOL Kornenburgban.

Az ausztriai államok összes területeire névvel Ferencz József császári Öfelsége által, megelőzőleg annak gyakorlati alkalmazását, s a cs. kir. ausztriai egészségügyi hatóság által megpróbálva, kizárólagos szabadalommal látottat el s a londoni érmenel tüntetett ki; ő felsége az angol királyné udvari istállójában, valamint dr. Knauer, porosz király ő felsége összes udvari istálló fő-ldorvos hivatalos gyakorlatában a legjobb eredményel használtatik s különösen jónak bizonyult be idült bajokban, melyek az égetés és zsinórhasználat az erő bedörzsolést ki nem állják, u. m. szűgy, csipő, kereszt- s váll-benáság, rokkantság, ivhübillentyű, csusz, fúzomódás, s a pata, korona- és csülök-csukló megrándulása st. esetekben, s a lovat a legnagyobb megerőteltéssel járó munkában is a legnagyobb korig kitarotvá teszi a vidámságban tartja.

Képes hetilap politikai lappal összekötve!

Julius—decemberi félev. Mindegyik lap külön félevre 3 forint.

VASÁRNAPI UJSÁG és Politikai Ujdonságok 1866 második félelvi folyamára.

Julius elejével a „Vasárnapi Ujság” 26-ik, a „Politikai Ujdonságok” 24-ik félelvi folyamára indul meg. A régi bizalommal fordulunk ismét a magyar olvasóközönség dúsán tapasztalt szíves részvételéhez.

Sokszor vettük már igénybe közönségünk figyelmét s jó idulátát, s a szavak, melyeket olykor a magyar nyelvvel, hírlapiradalmunk s egyttal lapjaink érdekében mondtunk, nem hangzottak el sikertelenül. Nehéz időket élünk át ezalatt is s az egész mult évtized hazánk krónikájában nem lesz a boldogabb korszakok sorába bejegyezve.

A helyzet valóban szomorú s hírlapjaink a panaszos tudósítások fáljegyzését alig győzik. S mi mégis a legnagyobb bizalommal fordulunk épen e pillanatban a magyar közönséghez, mert — bár újra meg újra zuzza is össze a sora legszebb reményeinket — a magyar nemzetnek, azon nemzetnek, mely 1000 év tanúsága szerint a tatár-járás, török-uralom, inség, döghalál és mindenemű veszedelem pusztító karjai közül szerencsésen kimenekült, s mely épen e perczen a legéletbevágóbb kérdések megoldása küszöbön áll, — azon nemzetnek kétségbe esnie egy perczig sem szabad, az fatalistikus megadással, tétlen nyugalomra nem rakhatja ülle karjait. Jelszavunk most is és mindörökké: hit, remény, önbizalom és serény munkálkodás!

Feladatunk: a folytonos okulás és mivvelődés. E szempontból kiindulva ajánljuk újra közönségünk figyelmébe a fentebbi oldalra szolgáló ismert közönségek, a „Vasárnapi Ujság” és „Politikai Ujdonságok” hirdetésjeinket, melyek ezer meg ezer családunk lettek már szívesen látott, kedves házi barátjai, kik nem csak híven és pontosan elbeszélgetik, mi történik itthon és a nagy világban, s nemcsak tanulságos szórakozásról s mivveltető társalgásról gondoskodnak a munkától pihenő hajlékban, hanem arra is kiterjed gondoskodásuk, hogy értelmes s érzelhető magatartásuk által a keserű napokban vigasztalók is lehessenek.

A két lap öszhangzó tartalmánál fogva magában egyesít minden hasznos tudnivalót s olcsó áránál fogva minden osztálybeli, olvasni szerető ember által könnyen megrendelhető.

HECKENAST GUSZTÁV, kiadó. PAKH ALBERT, szerkesztő. Előfizetési feltételek: (a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt, postán küldve vagy Buda-Pesten házhöz hordva) Félévre július—december) 5 ft.

Csupán a Vasárnapi Ujságra: Félévre (július—december) 3 ft. Csupán a Politikai Ujdonságokra: Félévre (július—december) 3 ft.

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok kiadó-hivatala (Pest, egyetem-utca 4-ik szám alatt).

betegségeket KASZALÓ-ARATÓ-GÉPEK. Szerkezetük könnyű és szilárd, hatásuk, úgy takarmánykaszálásra mint gabnaratásra kitűnő, két középszerű jó lovat igényelve, és országos kizárólag szabadalmazott Nyomtató-gépek minden gabnaremnek való, nyomtatnak tisztán, minden szemszértés nélkül, fele költségi megtakarítással, legelőszerebb és legalkalmasabb módon.

ROB-LAFFECTEUR

Francia-, Osztrák, Oroszország- és Belgiumban egyedül elismert tulajdonságairól kellő felvilágosítást nyújt a minden könyv-árúságnál és ügynököknél kapható ily című röpirat: „Brochure über die vegetabilische Heilmethode des Dr. Boyveau-Laffecteur.” A Rob-Laffecteur, melynek hathatósága csaknem évszázad óta el van ismerve — vértisztító növényi szörp, mert könnyen emészthető és izlére nézve igen kellemes. Ezen Rob a borbetegségek, valamint általában a megrongált nedvek és vér által előidézett bajok gyógyítására, minden ország legelső orvosai által a legjobban ajánltatik.

Kapható PESTEN: Török József gyógyszerész: urnál a király-utczában 7. sz. BUDÁN: Bakats L. V. udvari gyógyszer-tárában. TEMESVÁROT: Pecher J. E.

JURATUSÉLET. Korrajz. Irta VAS GERE BEN. 3 kötet ára 3 ft.

Buckingham herczeg hét eskója. Irta GONZALES E. és MOLÉRI. Fordította HUSZÁR IMRE. 2 kötet ára 1 ft.

A HANG MINT MŰANYAG. Költészet-zenészet értekezés a magyar zene eredeti magyar voltának bebizonyításával. Irta THEUREWK EMIL. Ára 24 kr.

HARTLEBEN ADOLF, kiadó-könyvtáros. 1715 (1)

Nehéz nyavalyában szenvedő betegek 1865 (3-3)

A már 22 év óta fennálló dr. Zwerina rendezte gyógyintézetben Bécs, Wieden, Taubstummengasse 6-dik sz. a., melyben már több száz beteg nyert enyhülést s felgyógyult, — mint elébb, ugy most is — minden esztőtörökön, pénteken és szombaton délután 2-4 óráig orvoslás alá vétetnek. Mi ezennel köztudomásra juttatuk

KÁNYA JÓZSEF (előbb Böhm és Kánya)

Pesten, József-tér 10-ik sz. a., ajánlja minden évszakra legújabb bel- és külföldi női-divatáru raktárát. 1608 (9-12)

NEVELŐNÖUL ajánlkozik egy tudományosan képzett magyar hölgy. Értekezhetni vele levél útján V. E. betűk alatt, S. ernye, u. p. Baja. 1718 (1)

Legolcsóbb ígtatási számitás!

Elterjesztve 20,000 példányban.

Az alulirt könyvkiadó hivatal ezúttal tüzte ki magának, ez évben is a mála 1867-dik évre megjelenő naptár s legelőjeddtebb naptárakhoz, u. m.:

- Lidércz naptár,
- István bácsi naptára,
- Falusi Gazda naptára,
- Protestans naptár,

egy általános tudósítót — melyben mindennemű kereskedelmi s iparági hírdetmények felvételnek — csatolni. — Az ígtatási árak, mind a negy naptárban együttvéve az eddigiek:

Egy negyedréti oldal 1/4-ad része 8 ft. Egy negyedréti oldal 1/2-ese 20 ft.
Egy negyedréti oldal 1/4-ad része 12 ft. Egy egész negyed oldal 36 ft.

Az „Országos Naptár“ (szerkeszti Ökröss Balint)

ezimű nagy országos cím-naptár hírdetmény-mellékletébe, mely főleg a magyar üzlet-és hivatal-világ s a magas rangnak körében van elterjedve, s hibátlán és teljes országos tisztárá miatt egész éven át folytonosan használatban van, a hírdetmények kövvelő árakon fogadtatnak el:

Egy negyedréti oldal 1/4-ad része 2 ft. Egy negyedréti oldal 1/2-ese 5 ft.
Egy negyedréti oldal 1/4-ad része 3 ft. Egy egész negyed oldal 8 ft.

Mindazon t. ez. Kereskedő, iparúzó s gyartulajdonos stb. urak, élet-, élet-, fűz-s mas egyéb biztosítási tásulatok intézetei, kik fentebbi ajánlatunk elfogadására hajlandók, ezennel tisztelettel felhívhatjuk: hogy üzletükre vonatkozó hírdetményeket, (mintán a naptárak már folyó évi augusztus hóban meg fognak jelenni), legelőjedd július közepéig, az újság-s hírdetmények kiadó hivatalához (egyetem-utca 4-dik) szám küldjék be.

Német hírdetmények ingyen fordítatnak. (3-5)
Pest, júniusban 1866. Tisztelettel Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatala.

Marhabetegségek s marhavész ellen,

mely a ferró nyári időben a szarvasmarha, sertés s a lovak közt a legnagyobb mértékben dühöng, mint kitünő s biztos óvszer az ugynevezett

Korneuburgi marhapor

használatát; engedményezve a magas os. kir. ausztriai, kir. porosz, s kir. szász országok kormányai által, kitüntetve a londoni, párisi, müncheni s bécsi érmekekkel s ő felsége az angol királyné s ő felsége a porosz király udvari istállóiban sikerűs használatát által megpróbadva.

Valódi minőségben kapható:

PESTEN Török József gyógyszerésznél, király-utca 7. sz., Thalmyer A. és társ. Halbauer testvérek, Glaz J. Rakodczay A. — Budán: az udvari gyógyszerárban. — Aradon: Probst F. J., Tones és Freiberger. — Abony: Lukács A. — Brassóban: Heszheimer és társ. Gyertyánffy és fia. — N.-Becs-kerek: Nedelkovic. — Debreczenben: Bignio J., Csanak J. — Dettán: Braumüller. — Déva: Lengye. — D.-Földvár: Nadhara P. — Eperjesen: Zeembery J. — Eszéken: Deszátly J. — Esztergomban: Bierbrauer C. J. — Egerben: Tschögl J. — Gyöngyösön: Kocziánovich. — Kassán: Novelly A. — Kolozsvárt: Wolf. — Komáromban: Belloni A., Ziegler és fia. — Kőszeg: Bründl J. — Mohácsán: Kögl, Altmann. — Nagyváradon: Janky A. — Nagy-Kanizsán: Feszelhofer és Rosenberg. — Nyiregyháza: Reich és Pawlavit. — Páncsován: Rauschan és fia és Graf. — Paks: Florián J. — Pozsonyban: Scherz F., Haekenberger testv., Waritsch, Kovács J. — Rozsnyón: Pöschl J. — Sopronban: Pachofer L., Müller P., Mezey A. — Szekesfeherváron: Legmann A. L., Kovács P. — Szegeden: Aigner. — Selmeczen: Dimák, Zelenka. — Szepesvárallyán: Pest J. B. — Szolnokon: Scheftsik István. — Sziszekén: Dietrich A. — Temesvárt: Maxer és Sailer A., Babusnik. — Trencsénben: Kulka és Weisz. — Vácron: Bodendorfer. — Varadon: Halter F. és Koterba. — Veszprémben: Lang J. és Tuszkau M. — Verőce: Bész J. K. — Zeliz: Steyrer A. 1842 (1-6)

Ujabbán javított os. k. szabadalmazott

FAGYLALT-KÉSZÍTŐ,

egészen fémből.

Melyben néhány percz alatt, kevés jéggel minden salomban a legjobb fagylaltot vagy jeges kávét előállítani lehet, különösen ajánlható nagyobb háztartásoknál, kapható 4 különféle nagyságban, ahhoz mellékelt használati utasítással együtt.

1. sz.	1/2 pint bádögfóddal	8 ft.	50 kr.	Finom czinkfóddal	12 ft.	50 kr.
2. sz.	1. " "	12 "	50 "	" "	16 "	50 "
3. sz.	1 1/2 " "	16 "	50 "	" "	21 "	50 "
4. sz.	2 " "	21 "	50 "	" "	25 "	50 "

Javított fardó- és zuhany-készletek folakasztásra, valamint szétrakhatók 5-40 forintig.

Füfő-kádak felhőtték számára, tömör czinkből háromféle nagyságban 10-12 és 14 forintjával; gyermekek számára 5-6 és 8 forintjával.

Ülőfüfő-kádak 5, 6, 7 ftig.
Bádog, helygök számára 8 ft., zuhanyfal 14 ft.
Kerfőntőzők, vedler és taliga-alakban 14 és 16 forinttól egész 40 forintig.
Virágöntőzők 2 ftről 4 ftrig.

Mindenféle alaku madaraklitták a legnagyobb választásban 1 ftr. 50 krtól egész 24 ftrig.

ZELLERIN MÁTYÁS,
bádög-máz- és fémáru-raktára,
a Sebestyén-tér és zöldfa-utca sarkán.
A gyár van Borz-utca 4. szám alatt.

A budai RUDAS-FÜRDŐ

ÉS GYÓGYINTÉZETNEK megnyitása f. évi május 16-án.

Az alulirt furdó-igazgatóság tisztelettel értesíti a t. cz. közönséget, miszerint kitünő gyógyhatásáról hazánkban általánosan ismeretes, és a furdóvendégek nagyobb kényelmére újonnan átalakított rudas-furdó f. évi május 16-án megnyitottat.

A rudas-furdó természetes, só- és lúganyartalmu 37° meleg forrásvízének kétség-telen gyógyereje a legelső orvosi tekintélyek által elismertettet különösen ajánlható pedig: köszvény ellen, idült csúz, többféle borbajknál; kiválólag azonban az izzag és pikkely-sömörnél, nemkülönben többnemű alhasi bantalmaknál sat.

Belhasználatul javallatnak e gyógyforrások: köszvény és maj-tütemés-ből származott gyomorhurutnál, a midőn ez utóbbi még igen érzékeny; gyomor-fekélynél; idült belhurutnál, makacs székrekedésnél, előre haladt koru zsongtalan egyéneknél sat.

Jötevő és üdítő hatást gyakorol a beteg állapotára a furdóintézet tágas, és tiszta legű helyisége, kies fekvése és átalakított árnyékos sétánya.

A rudas-furdó asványvíz forrásainak nagy mennyiségű, és cziszserűen átalakított vízvezetéseivel fogva, a furdó-vendégek a természetes meleg forrásoknak nemcsak furdóere és ivásra használhatják, hanem kivánságukra malata-, vas- és sórtartalmu furdók is készíttetnek.

A furdóvendégek folytán közhírtás folytán több kádfurdó s furdóvendégek alk-kítatik át, és az összes furdók cziszserűen berendezett vízvezényekkel látatnak el.

A vendéglői helyiségek újonnan átalakítatván, a furdó-közönség részére egy olvasószoba rendeztetett be, melyben magyar és német politikai, szépirodalmi és elzlopok találhatók; egyszersmind gondoskodva van, hogy a furdóvendégek jutányos árak mellett izletes étkekkel s italokkal láttassanak el.

A vendégszobák cziszserűen átalakítatnak, ezek, nem különben a furdók ára tetemesen leszállitott; a szobákra és furdókra névze pedig nagyobb százalékos engedés mellett bérlet nyitattott.

Az egész furdóintézetnek általános átalakításán kívül a kies furdó-sétányon a közönség kényelmére egy díszes kiosk-fog felállitani, melyben magyar zene mellett meleg italok és hűsítők kaphatók lesznek.

A furdóorvos teendőit a testvérvárosokban általánosan ismert dr. Hoffer István tisz. városi phyikus volt szives elvállalni, ki a furdóintézetben naponkint délelőtti 9-10 óra között tartja rendeleti idejét.

A közlekedés Budapestről részint a helybeli gőzhajók, részint esonakok, részint társakocsik által tartatik fenn, mely utóbbiak részére cziszserűen tekintet-ből állomási helyül Pesten a szentér tüzetett ki.

A furdó kezelése egy külön igazgatóra bízott, kinek főtendeje: szigoru házi rendet s tisztaságot tartani, és a közönség kényelmére különös gondot fordítani; előfordulható vészességok megállítását tekintetből az olvasószobában egy panaszkönyv található, melybe a furdóvendégek kívánságait bejegyezhetik.

Egyáltalában gondoskodott Buda fővárosa mint furdóutalványos arról, hogy a t. cz. közönség igényei lehetőleg minden tekintetben kielégítessenek, s midőn e czél elérésére névze tetemes pénzbeli áldozatot hoz, bizton reményli, hogy a t. cz. közönség, elismerve a rudasfurdó természetes asványvízének kitünő gyógyerejét, szives részvétet jödvőre sem fogja ez intézettel megtagadni, sőt az abban található nagyobb kényelem e meleg részvétét még inkább növelni fogja.

Budán, 1866. évi május 17-én.

A rudasfurdó igazgatósága.

1862 (3-6)

Bátor vagyok a t. cz. közönségnek

PASTA,

cs. kir. szab. biztosan álló szeremet a

patkányok, házi- s mezej egerek, vakandokok, sváb-bogarak és poloskák kiirtására ezennel tisztelettel ajánlani.

Raktárak Pesten: Thalmyer és társ. nádor-utca; Kindel és Fröhwrth, 3 korróna-utca; Topits József hatvani-utca; Gindler G. Desák Ferencz-tér (ezelőtt szentér). Losonczon: Busbach A. Zimonyban: Petrovics J. uraknál.

Középponti raktár Beesben: Raffel József urnál, Jägerzeile.

Egy szelence ára használati utasítással együtt 90 kr.

Ismétli eladók, legalább is 12 db. vételenél illendő árcsengedésben részesítettnek. Minden megrendelés közvetlen hozzám intézendő.

Czim: Pest, Lipótvaros Attila-utca 3. sz. a.

Kuhar Klára, férjezett Beer.

1862 (4-4) egy ausztriai cs. kir. kizáról. szabadalom tulajdonosnéja.

MAGYARORSZÁG FŐVÁROSA.

Budapest leirása, képekkel.

Irta **CASSIUS.**

Negyedrét (60 lap). Számos fametszeti képpel 60 kr.

A sziveg tartalma: Tájékp Budapestről. Pest áttekintése A városliget Buda áttekintése. Budapest története. Statistikai adatok. Tudnivalók. Végző.

A képek jegyzéke: Lánchíd. Felső dunaparti új házior. A pesti alsó dunapart. A pesti alsó dunai kőpart. Egyetemi főgögház. Reformatus templom. A nemzeti muzeum. Megyeház. Pesti Lipótgyház. Redoute-épület. Kereskedelmi testület épülete. Gávilágitási épület. József-árvaház. A képviselőház. A lovarda. Vendéglő a városligetben. Hermina-kápolna. D. Fischhof gyógyintézete. Állatkert. Badai alagut. A király váraplota. Budavár. Mátyás temploma Budán. Ráczfurdó Budán. Báró Eotvos nyárilaka. A kápolna és vidéke a Széchenyi hegyen. Lánchídter. Kapuczinusok záródja. A szent Anna temploma. Erzsébet-forrás és furdó Budán. Budai császármalom és Lukácsfurdó. Az ó-budai hajógyár. A városház Budán. Ganz vasöntődjé Budán. 1704 (1-6)

Előfizetési feltételek 1866-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. — Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok illőleg, 1866. január 1-től kezdve: Egy, négyezer hasábhott petit sor ára, vagy annak helye egyszeri ígtatásnál 10 krba; háromsor- vagy többször ígtatásnál csak 7 krba számítottak. — Külölrde névze kiadó-hivatalunk számára hírdetményeket elfogad, Hamburg és Altonában: Haasenstein és Vogler. — M.-Frankfurtban: Jaeger könyvkereskedő; Bécsben: Oppelik Alajos. — Bélyek-díj, külön minden ígtatás után 30 ujkr.

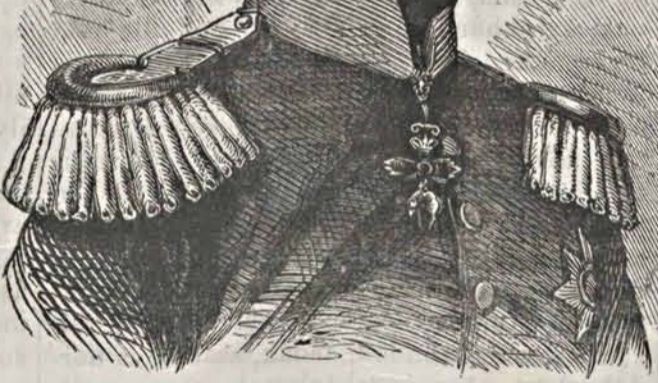
János, szász király.

Rendkívüli és csodás idöket értünk meg. A mit a polgárisodás előhaladottságánál fogva már történelmi lehetlenségnek tartott volna mindenki, ime megfoghatatlan módon és megdöbentő alakban a mai nemzedék szemeláttára megtörténik. Európa kellő közepében a legvérengzőbb háboru tör ki, melynek irányát s végzéljait még nem tudja senki, de óriási arányait s iszonyú áldozatait mindenki tudja s ismeri. Alig egy-két hét alatt vértapok támadnak a csatatérre rögtönzött békés mezőkön, népek és nemzetek ütanak egymással szemben a legöklőbb túsakban, trónok ingadoznak, s királyok földönfutókká lesznek. S még csak alig néhány hete, hogy a háboru furái dühöngenek!

1854. aug. 9-kén egy tiroli utjában oly szerencsétlenül fordult ki kocsiájából, hogy néhány óra mulva egy egyszerű falusi korcs-mában kiadta lelkét.

Utódja testvéröccse, a jelenleg földönfú-tó János király lett, ki azon képzelhetetlenek hitt halvgézetben részesült, hogy mint német fejedelem, egy más szomszéd német fejedelem által hazájából erőszakkal száműzetett.

János király, a nagy tudományu és szelid kedélyű, emberszerető fejedelem, most az aggrk küszöbén áll. Szikár, de erőtéljes, 65 éves ember, kit egyszerű, sötétzsinű polgári öltönyében és simára borotvált arcával első pillanatra német egyetemi tanárnak lehetne tartani. Midőn azonban minisztereinek taná-

JÁNOS, SZÁSZ KIRÁLY.

Azon német fejedelemek között, kik öseik trónját a megindult háborus viszonyok miatt elhagyni kénytelenítették, első helyen áll János, szász király. Midőn f. é. június 16-án Poroszország elérte azon rég lesett alkalmat, hogy a Német szövetségből kiléphessen, legelőször a szomszéd kisebb német államok ellen fordult. Szászország, Hannover és Hessen voltak az elsők, kiknek megküldte hadiuzenétét. Mindenek előtt Szászországba lépett át a porosz hadsereg. A szász király a német szövetségtől várta a segítséget, másrésztől pedig meg akarta népet és országát egy véres háboru borzalmaiktól kimélni. Ez okból minden sereget összevonván, ezzel együtt az osztrák cseh határokig húzódott. Szászország nyílt ország, melyben szorgalmas, iparúzó nép lakik, de hadi tekintetben ellentállásra nem képes. Egyetlen erőssége van, Königstein, az Elbe partján, de ez nem állott a poroszok utjában.

Első állomása a szász seregnek és királyának a szász határszélén fekvő cseh város, Teplitz volt. Innen János király nemsokára Prága városába tette át lakását, hol az „arany angyalhoz“ címzett elsőrangú szállodában szállott meg. E fogadóban nem voltak ismeretlenek a szász királyi ház tagjai. Mintegy tizenkét éve itt szállott meg az akkori szász király, a szenvedélyes természetbúvár és utazó, Frigyes Ágost is, s innen tette örökre emlékezetes kirándulását a tiroli havasok közé, honnan többé nem térhetett vissza élve hazájába.

1854. aug. 9-kén egy tiroli utjában oly szerencsétlenül fordult ki kocsiájából, hogy néhány óra mulva egy egyszerű falusi korcs-mában kiadta lelkét.

Utódja testvéröccse, a jelenleg földönfú-tó János király lett, ki azon képzelhetetlenek hitt halvgézetben részesült, hogy mint német fejedelem, egy más szomszéd német fejedelem által hazájából erőszakkal száműzetett.

János király, a nagy tudományu és szelid kedélyű, emberszerető fejedelem, most az aggrk küszöbén áll. Szikár, de erőtéljes, 65 éves ember, kit egyszerű, sötétzsinű polgári öltönyében és simára borotvált arcával első pillanatra német egyetemi tanárnak lehetne tartani. Midőn azonban minisztereinek taná-

szolgálhatta hazáját. Már husz éves korában a titkos pénzügyi hivatalba lépett, hogy az államélet viszonyaival gyakorlatilag megismerkedjék. Midőn egyik mellbeteg öcscsét Olaszországba kísérte, itt oly érdeklő foglalkozott az olasz nyelvvel és irodalommal, hogy a nagy alkotó, Dante „Pokol“ című költeményének első tíz énekét le is fordította németre. E mű a szakértők előtt sok elismerésben részesült. Átalában Olaszországban oly nagy vonalma ébredt a régészeti tanulmányok iránt, hogy midőn hazájába visszatért, Drezdában egy archaeologiai társulatot alapított, melynek élére ő maga állott. Továbbá mint terjedelmes föld-birtokok tulajdonosa, nagy szenvedélyvel üzte a gazdaságot s a vele összefüggő iparnemeket is. Lassankint gyakorlati ismereteket szerzett az államélet majd minden viszonyaiiban, melyeket, midőn gyermektelenül elhalt bátyja véletlen kimulása után a trónra lépett, bő alkalma volt érvényesíteni.

A kis Szászországnak soha sem volt hivatása, a világ nagyobb politikai ügyeibe beleszólni. Mindazáltal János király több ízben bebizonyította, hogy éles eszü politikus, ámbar soha sem bántotta azon dicsvágy, hogy országának nyugalmit s érdekeit mulékony politikai szereplés miatt kockára tegye. Átalában majd minden nagyobb politikai ügyben Ausztria szövetségese volt. S azon előrelátása, ugy látszik, most is érvényesülni fog, hogy seregével együtt történt kivonulása által, országát a háboru iszonyaitól megmenetheti. A további jövőt azonban most még az idők sűrű homálya fedi.

A mint a porosz és osztrák sereg között június utóbbi napjaiban az öklő csaták megkezdődtek, s a rémitő harcokban a kis szász sereg is bevonatott, János király elhagyta Prágát s elsőször Iglau, morva városba, innen pedig Bécbe költözött. E napokban az a hír járt Pesten, hogy nemsokára Budára s innen családjával együtt Balaton-Füredre teszi át ideiglenes lakását, mindaddig, míg a háboru körülményei eldöntőleg fognak hatni a most száműzött király személyes viszonyaira is.